

På väg mot rättvis lön

Målet är att minska löneskillnaderna

Det främsta målet för regeringens och arbetsmarknadsorganisationernas gemensamma likalönsprogram är att minska löneskillnaden mellan kvinnor och män från nuvarande ca 20 procent med minst fem procentenheter till år 2015. Programmet strävar dessutom efter att förverkliga likalönsprincipen i enlighet med jämställdhetslagen.

Löneskillnad mellan kvinnor och män i Finland

Kvinnor tjänar i genomsnitt 80 procent av vad män tjänar mätt i inkomster av regelbunden arbetstid. Löneskillnaden beskriver skillnaden i genomsnittsinkomst mellan kvinnor och män på hela arbetsmarknaden. Löneskillnaderna mellan könen har utvecklats över flera årtionden och är inte lätta att avlägsna. Löneskillnader mellan kvinnor och män är ett stort jämställdhetsproblem i Finland – och bör därför åtgärdas.

Arbetslivet fördelas starkt i kvinnors och mäns yrken. Utbildnings- och yrkesval görs ofta enligt traditionella modeller. Kvinnodominerade branscher är ofta lägre avlönade än de mansdominerade. Dessutom finns det löneskillnader mellan kvinnor och män inom branscherna.

Mäns karriärutveckling är snabbare än kvinnors och det finns fler manliga än kvinnliga chefer. Kvinnorna använder den största delen av familjeledigheterna och har även oftare tidsbegränsade anställningar än män. Även dessa aspekter påverkar löneskillnader mellan män och kvinnor.

Lika lön för likvärdigt arbete

Lika lön innebär att man för samma och likvärdigt arbete betalar samma lön. Lönen för arbetsuppgiften får inte bero på arbetstagarens kön eller yrkesbeteckning. Arbetsuppgifterna har lika värde om uppgiftens värderingsfaktorer som ansvar, belastning, kunnande och arbetsförhållanden sinsemellan befinner sig på samma nivå. Uppgifter av de mest varierande slag kan berättiga till lika lön. Utöver arbetets svårighetsgrad inverkar även arbetstagarens individuella arbetsinsats på lönen.

Lika lön lönar sig

Att minska löneskillnader mellan kvinnor och män är en utmaning. Det gagnar dock såväl arbetsgivare, arbetstagare, arbetsplatser och arbetsmarknaden som hela samhället. En rättvis lön sporrar arbetstagaren till ett höglasigt arbete. En arbetstagare som upplever sitt arbete som betydelsefullt och värdefullt blir även motiverad och engagerar sig i arbetet. Genom att betala rättvisa löner kan arbetsgivare konkurrera om kompetent och kunig arbetskraft.

Lika lön främjas på flera sätt:

- genom löne- och avtalspolitik kan arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer ingå avtal som främjar jämställdhet samt främja användning av rättvisa och sporrande lönesystem.
- genom att upprätta jämställdhetsplaner och lönekartläggningar ökar arbetsplatserna arbetstagarnas jämställdhet med avseende på lön.
- genom att ta i bruk lönesystem som baserar sig på uppgiftens svårighetsgrad, personens arbetsinsats och arbetets resultat ökas rättvisan i lönesättningen.
- genom att uppmuntra till utbildnings- och karriärval som bryter mot traditionella könsroller lindras indelningen i kvinno- och mansyrken.
- genom att stödja kvinnors karriärutveckling kan allt fler kvinnor nå chefspositioner och kvinnors löner stiger.
- löneskillnaderna mellan kvinnor och män kan minskas genom att fördela familjeledigheterna mellan föräldrarna jämnare än i dag.
- genom att utvärdera kollektivavtal och lönesystem med avseende på kvinnors och mäns löner kan man utveckla mer jämställda avtal och löneformer.
- genom att utveckla lagstiftningen och övervakningen av denna säkerställer regeringen förutsättningar för lika lön.
- genom att integrera jämställdhet mellan könen i företagets och samfundens program för samhällsansvar blir jämställdhet en del av organisationens ledning.

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33, 00023 Statsrådet
Sjötullsgatan 8, Helsingfors
Växel (09) 16001
E-post: fornamn.efternamn@stm.fi
www.stm.fi

Beställningar av broschyrer: tasy@stm.fi

För samma och likvärdigt arbete ska man betala lika lön. Löneskillnader mellan män och kvinnor kan påverkas. Statsmakten och arbetsmarknadsorganisationerna har förbundit sig till samarbete för att uppnå lika lön mellan kvinnor och män.

www.samapalkka.fi

Social- och hälsovårdsministeriets broschyrer 2008:9swe
ISSN 1236-2123
ISBN 978-952-00-2660-8
ISBN 978-952-00-2661-5 (PDF)

samapalkka.fi

